

31. Gebruikelijk kapitaalregeling

Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Betere inschatting van arbeidsinkomen en kapitaalinkomen dga

Omschrijving van de maatregel

Invoeren van een gebruikelijk kapitaalregeling. De gebruikelijkloonregeling wordt afgeschaft. Met de gebruikelijk kapitaalregeling wordt eerst het kapitaaldeel van de winst bepaald. Het restant van de winst wordt dan beschouwd als arbeidsinkomen. Het kapitaaldeel wordt met Vpb belast en het arbeidsinkomen in box 1. De box 2 heffing blijft bestaan.

Achtergrond/rationale

- Onder de huidige gebruikelijkloonregeling wordt het arbeidsinkomen eerst geschat, waarbij het resterende inkomen wordt gezien als kapitaalinkomen. Het arbeidsinkomen wordt bij de ab-houder belast als loon. Het kapitaalinkomen wordt eerst bij de vennootschap belast met Vpb en daarna bij uitkering aan de ab-houder in box 2.
- Alternatief is om juist eerst het kapitaaldeel te schatten, waarbij het restant wordt aangemerkt als arbeidsinkomen. De gebruikelijkloonregeling wordt dan afgeschaft. Om het kapitaalinkomen te schatten wordt uitgegaan van een verondersteld rendement op het kapitaal van de bv. De belasting van 'arbeidsinkomen' en 'kapitaalinkomen' blijft hetzelfde als nu. Het arbeidsinkomen wordt dan bij de ab-houder belast in box 1. Het kapitaalinkomen wordt eerst bij de vennootschap belast met Vpb en daarna bij de ab-houder in box 2.
- In sommige systemen voor duale inkomstenbelasting wordt het (risicovrije) kapitaaldeel alleen met Vpb belast. In dit fiche is ervoor gekozen om voor dit deel de box 2 heffing in stand te laten.
- Zowel voor het rendement (brutowinst, nettowinst, geconsolideerde NL'se winst etc.) als het kapitaal (eigen vermogen van de vennootschap, fiscale boekwaarde van de activa etc.) kunnen verschillende grondslagen bestaan. Hierin dient bij de uitwerking een keuze te worden gemaakt.
- Onder de huidige regeling is voor het bepalen van het arbeidsinkomen geen bepaling van de totale winst van de ab-houder nodig. Bij een gebruikelijkkapitaalregeling is dat wel het geval. Dit betekent dat de vennootschap fiscaal transparant moet worden: alle winst wordt als onderdeel van het belastbaar inkomen toegerekend aan de aandeelhouder(s).
- Conform het (voormalige) Noorse model wordt voor de ab-houders eerst het kapitaalinkomen geschat aan de hand van een risicovrij rendement over het kapitaal. Dit kan door uit te gaan van het rendement op driemaandoverheidsobligaties (circa -0,4%) plus een risico-opslag. Een andere mogelijkheid is om aan te sluiten bij het forfaitaire rendement op overige bezittingen in box 3 (5,28%).
- Als grondslag voor kapitaal kan het fiscaal eigen vermogen of de fiscale waarde van activa gelden. Dit is uitvoeringstechnisch het eenvoudigst, omdat beide waarden jaarlijks wordt vastgesteld via de aangifte Vpb. Aan de andere kant geeft het fiscale vermogen niet de werkelijke waarde van de onderneming aan en is het gemakkelijk te manipuleren door bijvoorbeeld vermogen in dochtervennootschappen of in buitenlandse deelnemingen onder te brengen.
- De geconsolideerde waarde economisch verkeer van de aandelen sluit beter aan bij de werkelijkheid (dit is immers de totale waarde van alle aandelen in alle vennootschappen waar de ab-houder belang in heeft), maar is lastig te bepalen wanneer de aandelen niet regelmatig of op de beurs verhandeld worden. Er wordt op dit moment niet naar gevraagd, noch in de Vpb-aangifte van de vennootschap, noch in de IB-aangifte van de ab-houder. Een dergelijke waardering is bovendien vreemd aan het fiscale stelsel, waar fiscale winstregels leidend zijn.
- Een belangrijk aandachtspunt van het kapitaal is het volgende. De consolidatie van vermogen dient op groepsniveau, inclusief buitenland, plaats te vinden (anders is ontwikingsrisico te groot). Het internationale belastingrecht staat echter niet zonder meer toe belasting te kunnen heffen over kapitaal dat niet tot de belastinggrondslag in NL behoort (bijvoorbeeld omdat dit is ondergebracht in een dochtervennootschap in het buitenland). Mogelijk komt door deze wijziging een grote stroom kapitaal richting Nederland (dit vermindert immers de belastingdruk van de aandeelhouders).

- Restricties binnen het civiele recht over het mogen uitkeren door de vennootschap worden buiten beschouwing gelaten. Een vennootschap die door ons civiele recht weerhouden zou worden om dividend uit te keren vanwege de zekerheid voor de schuldeisers wordt door dit stelsel gedwongen de winst in dat jaar alsnog uit te keren (als arbeidsinkomen).
- Dezelfde aandachtspunten die gelden voor het bepalen van het gebruikelijk kapitaalinkomen gelden voor het bepalen van het arbeidsinkomen. Om het arbeidsinkomen te bepalen moet eerst de geconsolideerde winst van de ab-houder worden bepaald. Indien de winst niet geconsolideerd wordt, kan de fiscale winst en daarmee het arbeidsinkomen laag gehouden worden door winsten van dochtermaatschappijen niet uit te betalen aan de holding waar de ab-houder zijn aandeel in heeft. Vennootschappen die in het huidige stelsel bijvoorbeeld zouden kiezen om gemaakte winsten te gebruiken om kapitaal aan te vullen (doordat het kapitaal in waarde is gedaald door bijv. afschrijvingen), dienen namelijk in dit stelsel een relatief hoog arbeidsinkomen (rendement op kapitaal is immers laag) uit te betalen en daardoor meer belasting betalen waardoor er minder overblijft om kapitaal aan te vullen.
- Een complicerende factor voor het rendement is dat de waarde van het rendement pas naderhand vast te stellen is (het arbeidsinkomen wordt dus een jaar later bepaald, wanneer de winstcijfers van de vennootschappen bekend zijn). Ook is het de vraag hoe om te gaan met bijvoorbeeld stemrechtloze aandelen of tracking stock (aandelen die gekoppeld zijn aan in de structuurgelegen vermogen) in het toerekenen van winsten voor de gebruikelijkkapitaalregeling.
- Bij een gebruikelijkkapitaalregeling is het mogelijk dat het forfaitaire kapitaalinkomen hoger is dan de winst. De vraag is dan of hierin verrekening mogelijk binnen box 2 dan wel box 1 (negatief arbeidsinkomen?). Hierin dient uiteraard te worden meegewogen dat een dergelijke verliesverrekening uitvoeringstechnische uitdagingen omvat.
- Charme van de regeling is dat de dga die als ondernemer geen of een geringe inzet heeft van kapitaal nagenoeg volledig arbeidsinkomen geniet. Hierdoor is het niet langer mogelijk voor een dergelijke dga om een groot deel van zijn winst om te zetten in kapitaalinkomen.
- Hoewel Noorwegen als het voorbeeld wordt gezien van een duaal inkomstenbelastingstelsel, heeft Noorwegen in 2006 een splitsing tussen kapitaal- en arbeidsinkomen op basis van (een soort van) gebruikelijk kapitaalregeling voor actieve aandeelhouders losgelaten. Dit omdat de grote tariefsverschillen tussen belasting op arbeid en die op kapitaal leidden tot belastingontwijking op grote schaal (splitsing kon worden ontgaan door geen actieve aandeelhouder meer te zijn), met lagere belastingontvangsten als gevolg.
- Door het marginale tarief in box 1 en het gecumuleerde marginale tarief van de Vpb en box 2 globaal gezien aan elkaar gelijk te houden, kan een dergelijke ontwijking worden voorkomen.

Effecten

Economie	Fiscaal gedreven uitstel van winstneming wordt met dit systeem voorkomen. Ook worden inkomensverschuivingen aangepakt, mits de (gecumuleerde) tarieven ongeveer gelijk worden aan die van box 1, waardoor het systeem neutraler en minder verstorend wordt.
Begroting	In hoeverre deze maatregel macro gezien leidt tot een groter arbeidsdeel van de winst dan in de huidige situatie en daarmee hogere belastingontvangsten dan in de huidige situatie met een gebruikelijk loon, is afhankelijk van het slagen van de consolidatie en de verdere invulling van het systeem (bv. negatief arbeidsinkomen).
Overig	In geval van ab-houders die niet werkzaam zijn in hun eigen bv kan het problematisch zijn om een deel van de winst als 'arbeidsinkomen' te definiëren.
Uitvoeringsaspecten	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer complex en is een forse ingreep in box 2. Voor een robuuste regeling worden veel extra gegevens van belastingplichtigen (geconsolideerd vermogen en geconsolideerde winst) gevraagd. Onderzocht moet worden of een aandeelhoudersregister naar Noors model hierbij behulpzaam kan zijn.

	• De maatregel zal leiden tot nieuwe discussies in het toezicht en verzoeken om vooroverleg.